Lietas Nr. 11200064714
arhīva Nr. K13-00106/15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Dobelē 2015.gada 2. aprīlī

Dobeles rajona tiesa:
tiesnesis A. Škutāns
ar tiesas sēžu sekretāri V. Jurevicu
piedaloties prokurorei A. Bitei

atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu, kurā /pers. D/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā un 185. panta otrajā daļā, un

k o n s t a t ē j a :

/pers. D/ izdarīja zādzību nelielā apmērā.

2014. gada 10. oktobrī ap plkst. 12.23 /pers. D/, atrodoties sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) "Mārksmens" veikalā "Top", Dobeles novadā Annenieku pagastā "Ezeriņi", mantkārīgu motīvu vadīts, iedzīvošanās nolūkā no tirdzniecības zāles plaukta paņemot, noslēpjot somā un bez norēķināšanās iznesot ārpus veikala kases zonas, slepeni nozaga šādu SIA "Mārksmens" piederošu kustamu mantu nelielā apmērā: divu litru tilpuma alus pudeli "Cēsu garais" 1,49 *euro* vērtībā; divu litru tilpuma alus pudeli "Apinītis" 2,09 *euro* vērtībā. Tādējādi radot SIA "Mārksmens" mantisku zaudējumu 3,58 *euro* apmērā. Nozagto mantu /pers. D/ izmantoja savām vajadzībām.

Ar šādām savām darbībām /pers. D/ izdarīja Krimināllikuma (turpmāk-KL) 180. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Bez tam, /pers. D/ tīši iznīcināja svešu mantu, izdarot to ar dedzināšanu.

2015. gada 19.janvārī ap plkst. 22.00 /pers. D/ atradās Dobeles novada Annenieku pagasta /adrese/ kāpņu telpā pie /pers. E/ pārvaldījumā esošā dzīvokļa Nr. 29 ieejas durvīm. /pers. D/ būdams alkohola ietekmē, dusmās par to, ka viņu neielaiž dzīvoklī, nolūkā tīši bojāt svešu mantu ar dedzināšanu, izmantojot līdzi esošās šķiltavas, ar tām aizdedzināja minētā dzīvokļa ieejas durvīm apšuvumu, kā rezultātā aizdegās durvis ar apšuvumu 50,00 *euro* vērtībā un tuvumā durvīm pie sienas piestiprināts interneta vads 10,00 *euro* vērtībā, tos iznīcinot.

/pers. D/ noziedzīgo darbību rezultātā ar dedzināšanu tīši iznīcināta /pers. E/ pārvaldījumā esošā manta 60,00 *euro* vērtībā.

Ar šādām savām darbībām /pers. D/ izdarīja KL 185. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Cietusī /pers.E/lietā pieteikusi kaitējuma kompensāciju par mantisko zaudējumu 410 *euro* apmērā.

Tiesas sēdē apsūdzētais /pers. D/ (turpmāk - apsūdzētais) savu vainu atzina pilnībā visā viņam izvirzītajā apsūdzībā, neapstrīdēja inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas faktiskos apstākļus un juridisko kvalifikāciju, izdarīto vaļsirdīgi nožēloja. Lūdza neizdarīt tiesas izmeklēšanā pierādījumu pārbaudi, pilnībā apzinoties pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. panta ceturto daļu spriedumu var pārsūdzēt tikai daļā par tiesas piespriesto sodu, kompensāciju vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem, kas viņam tiesas izmeklēšanā izskaidrots.

Cietušās pieteikto kaitējuma kompensāciju par mantisko zaudējumu 410 *euro* apmērā neatzina.

Prokurore izteica viedokli, ka tiesas izmeklēšanā var neveikt pierādījumu pārbaudi izvirzītās apsūdzības apjomā, bet saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. panta otro daļu pierādījumu pārbaude jāveic par cietušās pieteiktās kaitējuma kompensācijas apmēru, kas neietekmē noziedzīgā nodarījuma juridisko kvalifikāciju, jo cietušās pieteiktā kaitējuma kompensācijas apmēram nepiekrīt apsūdzētais.

Cietusī izprotot tiesas izskaidroto procesuālo būtību un sekas, piekrita pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai par izvirzīto apsūdzību.

Pēc apsūdzētā lūguma, ievērojot iepriekš norādītos viedokļus un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. panta nosacījumiem tiesa pieņēma lēmumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu tiesas izmeklēšanā, jo apsūdzētais pilnīgi atzīst sevi par vainīgu viņam izvirzītajā apsūdzībā pēc KL 180. panta pirmās daļas un KL 185. panta otrās daļas. Tiesai pēc lietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā vainu.

Apsūdzētā darbības par noziedzīgo nodarījumu ir pareizi kvalificētas pēc KL 180. panta pirmās daļas, jo viņš izdarīja zādzību nelielā apmērā, lietā ir pierādīts apsūdzētā vainīgums.

Apsūdzētā darbības par noziedzīgo nodarījumu ir pareizi kvalificētas pēc KL 185. panta otrās daļas, jo viņš tīši iznīcināja svešu mantu, ko izdarīja ar dedzināšanu, lietā ir pierādīts apsūdzētā vainīgums.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. panta otro daļu tiesa nolēma pārbaudīt un pārbaudīja cietušās pieteikto kaitējuma kompensācijas apmēru par mantisko zaudējumu, kas neietekmē noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju.

Tiesas sēdē /pers. E/ liecināja, ka durvis ir nelietojamas un tās ir jāmaina. Uz doto brīdi durvis nav nomainītas. Durvju cenas skatījusies internetā un vēlētos ielikt jaunas dzelzs durvis, koka durvju vietā.

Norādīja, ka piekristu, ja apsūdzētais pats nopirktu durvis un nomainītu tās, tad kaitējuma kompensāciju par mantisko zaudējumu neuzturētu.

Lietas iztiesāšanas laikā cietusī kaitējuma kompensāciju par mantisko zaudējumu samazināja līdz 200 *euro*.

Apsūdzētais materiālā kaitējuma kompensācijas pieteikumu atzina daļēji 110 *euro* apmērā, jo uzskata, ka koka durvis ar ielikšanu dārgāk nemaksājot. Varot koka durvis iegādāties un ielikt pats, bet nevarot satikt cietušo. Norādīja, ka esot sabojājis koka durvis, nevis dzelzs.

Noklausoties procesā iesaistītās puses un pārbaudot lietas materiālus, tiesa uzskata, ka kaitējuma kompensācija par mantisko zaudējumu nav nosakāma, kas neizslēdz iespēju cietušajai vērsties tiesā civiltiesiskā kārtībā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 22. pantā noteiktajam kriminālprocesa pamatprincipam personai, kurai ar noziedzīgu nodarījumu nodarīts kaitējums, ņemot vērā tās morālo aizskārumu fiziskās ciešanas un mantisko zaudējumu, tiek garantētas procesuālās iespējas morālas un materiālas kompensācijas pieprasīšanai un saņemšanai.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 350. panta pirmajai daļai kompensācija par cietušajam radīto kaitējumu ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu.

Kriminālprocesa likuma 351. panta pirmā daļa nosaka, ka mantiskā zaudējuma pieprasītais kompensācijas apmērs ir jāpamato.

Tiesa atzīst, ka no lietā esošajiem pierādījumiem apstiprinās, ka apsūdzētā noziedzīgā darbība ir tiešā cēloņsakarībā ar cietušajai nodarīto mantisko zaudējumu.

Tiesa uzskata, ka lietā nav iesniegti pierādījumi, kas pamatotu pieteiktās kaitējuma kompensācijas mantiskā zaudējuma apmēru un pie šādiem apstākļiem jautājumu par mantiskā zaudējuma apmēru neatliekot lietas izskatīšanu, izlemt nav iespējams.

Tiesa secina, ka cietušajai ir bijis pietiekams laiks, lai izvērtētu nodarīto zaudējumu apmēru un atbilstoši Kriminālprocesa likuma 351. panta pirmās daļas prasībām, iesniegt tā pamatojošus pierādījumus, kas līdz lietas izskatīšanai nav izdarīts.

Kriminālprocesa likuma 1. pantā paredzētā mērķa sasniegšanai likums ir noteicis pamatprincipus, tajā skaitā tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā un tiesības uz kompensāciju par radīto kaitējumu. Nevienam principam nav prioritāte pār citu pamatprincipu. Vadoties no kriminālprocesa pamatprincipiem, gadījumos, kad, neatliekot lietas izskatīšanu, vai neizsludinot pārtraukumu, nav iespējams saņemt pierādījumus kaitējuma kompensācijas pieteikuma pamatojumam, tiesai ir tiesības kaitējuma kompensācijas apmēru nenoteikt šajā kriminālprocesā. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 351. panta pirmo daļu cietušajam pieteikumā jāpamato pieprasītās kompensācijas apmērs. Ja cietušais savlaicīgi nav pamatojis pieprasītās kompensācijas apmēru un tiesa nenosaka kompensāciju, to nevar atzīt par cietušā tiesību aizskārumu. Cietušajam saglabājas tiesības prasīt kaitējuma atlīdzināšanu Civilprocesa likuma noteiktajā kārtībā. *(skat. Augstākās tiesas Senāta 2007. gada 10. marta lēmums lietā SKK 01-96/07).*

Atbilstoši KL 35. panta otrajai daļai, soda mērķis ir aizsargāt sabiedrisko drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Saprotot noziedzīgu nodarījumu kā netaisnīgumu, ko radījusi pārkāpēja darbība vai bezdarbība, ikvienā konkrētā gadījumā ir svarīgi izvēlēties un piemērot pārkāpējam tādu sodu, kas ir samērīgs un maksimāli atbilst sabiedrības un pārkāpēja interesēm *(sk. A.Judins. Krimināsods nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Jurista vārds Nr. 11 (762), 2013. gada 19. marts, 7. lpp.).*

Saskaņā ar KL 46. pantu, nosakot soda veidu apsūdzētajam, tiesa ņem vērā izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu un to radīto kaitējumu, viņa personību, bet nosakot soda mēru apsūdzētajam, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un atbildību pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar KL 7. pantu izdarītie noziedzīgie nodarījumi klasificējami kā mazāk smags noziegums un sevišķi smags noziegums.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. panta trešās daļas nosacījumiem tiesas izmeklēšanā, pārbaudot apsūdzētā personu raksturojošos datus, tiesa konstatēja, ka apsūdzētais ieguvis vidējo izglītību, neprecējies, apgādībā divi bērni, strādā gadījuma darbus. Dzīvo Dobeles novada Annenieku pagastā, /adrese/. No Dobeles novada pašvaldības policijas sniegtās informācijas redzams, ka rakstiskas un mutiskas sūdzības par apsūdzēto nav saņemtas. No Dobeles novada pašvaldības Annenieku pagasta pārvaldes informācijas redzams, ka pagasta pārvalde nav saņēmusi sūdzības, ka apsūdzētais pārkāpis sabiedriskās kārtības normas. Agrāk tiesāts, sodāmība dzēsta.

Saskaņā ar KL 47. panta otro daļu par atbildību mīkstinošu apstākli tiesa atzīst to, ka apsūdzētais atzīst savu vainu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā un izdarīto nožēlo.

Saskaņā ar KL 47. panta pirmās daļas 3. punktu, noziedzīgam nodarījumam, kas kvalificēts pēc KL 180. panta pirmās daļas, par atbildību mīkstinošu apstākli tiesa atzīst to, ka apsūdzētais labprātīgi atlīdzinājis cietušajam SIA "Mārksmens" ar noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu.

Saskaņā ar KL 48. panta pirmās daļas 12. punktu kā atbildību pastiprinošu apstākli tiesa atzīst to, ka noziedzīgais nodarījums, kas kvalificēts pēc KL 185. panta otrās daļas, izdarīts alkohola ietekmē.

Nosakot sodu apsūdzētajam, tiesa par atbilstīgu un samērīgu, atbilstošu soda mērķim un soda veida ietekmējošiem apstākļiem, izvērtējot apsūdzētā personību, viņa attieksmi pret izdarītajiem noziedzīgiem nodarījumiem - savu vainu atzina, izvēlējās vienkāršāku procesa veidu, atlīdzinājis cietušajam SIA "Mārksmens" ar noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu. Noziedzīgu nodarījumu smagumu – izdarīts mazāk smags noziegums un sevišķi smags noziegums, raksturu – izdarīta zādzība no veikala, apdraudot juridiskas personas materiālās vērtības un iznīcināja svešu mantu, izdarot to ar dedzināšanu būdams alkohola reibumā. Kā arī, vērtējot ar noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu, ka ir radīts tiešs mantisks kaitējums, jo iznīcinātas cietušajai ārdurvis.

Tiesa uzskata, ka apsūdzētajam par KL 180. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ir piemērojams sankcijā paredzētais brīvības atņemšanas sods un KL 185. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ir piemērojams sankcijā paredzētais

brīvības atņemšanas sods.

Tā kā tiesa konstatēja apsūdzētā atbildību mīkstinošos apstākļus un vienu atbildību pastiprinošo apstākli, līdz ar to apsūdzētajam par KL 180. panta pirmajā daļā un 185. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu nosakāms sods brīvības atņemšanas soda veidā tuvāk tā minimālajai robežai.

Sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības nosakāms saskaņā ar KL 50. panta pirmo daļu, piemērojot daļēju sodu saskaitīšanas principu, jo ir konstatēti divi atbildību mīkstinošie apstākļi. Likums nosaka, ja vismaz viens noziedzīgais nodarījums, kas veido noziedzīgu nodarījumu kopību, ir smags vai sevišķi smags noziegums, galīgais sods tiek noteikts, pilnīgi vai daļēji saskaitot piespriestos sodus. Konkrētajā gadījumā apsūdzētais izdarījis mazāk smagu noziegumu un sevišķi smagu noziegumu.

Ņemot vērā to, ka apsūdzētā noziedzīgā rīcība būtiskas sekas nav radījusi, ka sodāmība dzēsta, ir vaļsirdīgi atzinies izdarītajā, atlīdzinājis cietušai SIA "Mārksmens" mantisko zaudējumu, patiesi nožēlojis savu noziedzīgo rīcību, kā arī to, ka apgādībā ir divi bērni, kurus audzina viens pats, tiesai radusies pārliecība, ka apsūdzētais, sodu neizciešot, turpmāk noziedzīgus nodarījumus neizdarīs, līdz ar to ir iespējams apsūdzēto notiesāt nosacīti, nosakot pārbaudes laiku, bez papildus pienākumu uzlikšanas.

Tāpat tiesa atzīst par lietderīgāku un audzinošāku konkrētajā gadījumā apsūdzētajam noteikt pārbaudes laiku, nevis izolēt viņu no sabiedrības, jo ņemot vērā nosacītas notiesāšanas būtību, ka, ja nosacīti notiesātais pārbaudes laikā izdara jaunu noziedzīgu nodarījumu, viņam piespriestais brīvības atņemšanas sods ir izpildāms reāli, konkrētajā gadījumā pārbaudes laika noteikšana apsūdzētajam būs audzinošāks sods par reālas brīvības atņemšanas sodu, tas stimulēs apsūdzēto atturēties no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas pārbaudes laikā, dos iespēju apsūdzētajam arī turpmāk pierādīt savu labošanos un, ka spēj būt likumpaklausīgs. Šāds sods ir ne vien taisnīgs un apsūdzētā izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem adekvāts, bet arī atbilstošs apsūdzētā personībai un soda preventīvo mērķu sasniegšanai.

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499., 511., 512., 520., 527., 528., 529. pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

/pers. D/, personas kods /personas kods/, atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz četriem mēnešiem.

/pers. D/, personas kods /personas kods/, atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 185. panta otrajā daļā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo daļu, sodu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības noteikt, brīvības atņemšanu uz vienu gadu diviem mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55. panta pirmo un otro daļu /pers. D/ notiesāt nosacīti ar pārbaudes laiku uz vienu gadu diviem mēnešiem.

/pers. D/ jāierodas soda izpildes uzsākšanas reģistrācijai desmit darba dienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās Valsts probācijas dienesta Dobeles teritoriālajā struktūrvienībā, kam uzdota sprieduma izpildes uzraudzība un kontrole.

Drošības līdzekli, uzturēšanās noteiktā vietā, /pers. D/ atcelt pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Materiālā kaitējuma kompensāciju nenoteikt.

Lietiskos pierādījumu CD disku glabāt pie krimināllietas materiāliem.

Spriedumu par piespriesto sodu, kompensāciju vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem var pārsūdzēt 10 dienu laikā apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā, sūdzību vai protestu iesniedzot Dobeles rajona tiesai.

Pilna sprieduma pieejamības diena 2015. gada 10.aprīlis.

Tiesnesis A.Škutāns